

Henning Holten:

Stovnið ein føroyskan fiskigranskingarstovn

Føroyar ikki bara liva av lánum. Vit gjalda 1% í yvirprísi í rentum, tí kredittvirði er so vánaligt. Tí mugu umfatandi umleggingar gerast. Okkum tørvar fyrst og fremst eitt nýmótans sölulið

Henning Holten slerdi — eins og Atli Dam — fast, at almenna skuldin í Føroyum ikki er so ovurhonds stór. Men tað verður kortini trupult at gjalda hana aftur. Ráverugrundarlagið er avmarkað, skatta-inntøkan minkar, og fólk flytur av landinum. Og tað er onki, sum bendir á, at tað byrjar at ganga rætta vegin. Tí helt hann tað kortini avgjort vera rætt at tosa um eina kreppustøðu í Føroyum.

Minkandi inntøkur

Størsta vandan helt Henning vera, at ráverugrundarlagið er avmarkað. Og ikki bert stendur illa til viðvíkjandi fiskiskapinum á opnum havi — inntøkurnar frá alivinnuni minka eisini.

Tí helt hann tað einasta rætta vera at satsa upp á viðgera innfluttan fisk.

— Men her má ein gera sær greitt, at nógvar størri mongdir skulu til, fyrri at tryggja somu inntøku, enn um talan er um okkara eigna fisk. Tá vit viðgera innfluttan fisk enda bert 25% av samlaðu inn-

tøkunum í Føroyum — restina fær tann, ið selir okkum fiskin.

Marknaðarføring

Men tað, føroyingar fyrst og fremst mugu læra, er ikki bert at hugsa í tons-um, men eisini í dygd og marknaðarføring.

— Føroyum tørvar VITAN, fyrst og fremst, segði hann. Føroyingar mugu læra hvsus marknaðir uppføra seg, hvørjir møguleikar eru, og hvørjum tørvar er á.

Henning helt tað avgjort vera rætt at satsa uppá viðgjórdar vørur, men legði dent á, at til hesar vørur krevst ein annar sölupolitikur enn tann, nýttur varð til at selja blokkin.

— Føroyingar mugu velja sær nakrar marknaðir út, kanna teir, og síðani laga framleiðsluna eftir tí tørv, har er. Tað ber ikki til at satsa upp á allar marknaðir upp á ein gang.

Tann stóri spurningurin í dag er: Hvørjir marknaðir, og hvørjar vørur!

Men tað kostar...

Men at finna tað besta svarið til henda spurning er ikki ókeypis. Landsstýrið má stuðla marknaðarkanningum og gransking, soleiðis at eitt meira nútímans sölulið kann fáast upp at standa.

Hann visti á, at ein fiskigranskingarstovnur finst í øllum londum, sum fáast við at útflyta fisk — men Føroyar, sum bert hava fisk at liva av, hava ongan tilkan stovn.

— Og hann nýtist ikki at vera so ovurhonds stórur. Tað kann byrjast í smáum — men tað er sera týðningarmikið, at tað verður byrjað!

Ferðafólkini kenna ikki Føroyar

Henning helt eisini at vit mugu fáa gongd á ferðafólkavinnuna. Og her er tað eisini marknaðarføring, alt stendur og fellur við.

— Føroyingar gera nær-um onki við hetta. Og tá navnið »Føroyar« kortini finst á summum ferðamannastovum, so er tað

ofta bert tí Maersk flýgur til Føroya...

Almennu iløgurnar og tørvurin

Henning helt støðuna vera so álvarsliga, at vit, hvørja ferð vit gera eina almenna iløgu, mugu hyggja at um hon kann vaksa um okkara útflutningsvirði ella ikki.

— Í lotuni haldi eg ikki, at samsvar er millum almennu iløgurnar og búskaparliga veruleikan, segði hann. Eg dugi bert at siggja eina almenna iløgu, sum kann gerast ein búskaparligur fyrimunur. Tað er tunnilin millum Kaldbak og Signabø.

Eitt dømi um eina avgjort skeiva iløgu, helt Henning vera sjúkrahúsið á Tvorøyr.

Hvat hendir fara vit undir umsiting!

Endamálið við fundinum mikukvöldið var m.a. at fáa greiði á, hvat hendir, um Føroyar ikki klára at svara sínar skyldur mótvegis lángevarum okkara.

Vit mugu í dag rinda 1% í yvirrentu fyrri at fáa lán. Hetta er nakað bankarnir krevja, tí kredittvirði okkara er so vánaligt. Teir halda seg ikki hava nóg stóra trygd fyrri, at neyðugu inntøkurnar kunnu tryggjast við skattum og avgjöldum. Bankarnir bera ótta fyrri, at Føroyar ikki fara at klára at rinda lánini aftur.

Men hvat hendir so, um vit ikki klára tað?

Henning Holten gav hesa frágreiðing:

Undir umsiting

Tá eitt land ikki klárar at svara sínar skyldur, hevur tað fyrri tað fyrsta við sær, at tað ikki kann fáa nýggj lán í langa tíð. Síðani má tað tingast við lángevararnar av nýggjum um eina umlegging av verandi lán-um.

Henda umlegging hendir eftir ávisum treytum. Privatu bankarnir krevja, at avtala verður gjord við tann Internationala Valutagrundin. Hann krevur at ein politikkur verður rikin, sum ger tað møgulegt at minka um skuldina.

Tvey lyklahugtøk sermerkja hendan politikk:

Friar marknaðarkreftir og ongin stuðul!

Henning helt at tann politikkur, vit høvdu skuldað ríkið um vit fóru undir umsiting í veruleikanum ikki er so nóg annaðleiðis enn tann, ríkin verður í Føroyum í dag. Stuðulin minkar jú og marknaðarkreftirnar fáa rúmari ræsur.

— Men at eitt prosjekt sum sjúkrahúsið á Tvorøyr hevði verið støðgað, er ongin ivi um, helt hann.

Atli: politiskur stabilitetur týðningarmestur

Atli Dam var sum sagt sera bjartskygdur. Hann væntaði ikki at tað fór at koma hartil, at vit ikki klára at svara okkara skyldur.

Og hann dugdi heldur ikki at svara uppá, hvat hendi, um vit ikki klára tað.

Men tað týðningarmesta fyrri at fyrirbyggja nøkrum tilikum helt hann vera at vísa útheiminum, at vit hava trygg og stabil politisk víðurskipti í landinum. Vit mugu fyrst og fremst sleppa undan vali í ótíð einaferð enn. Tað hevði givið lángevarunum signal um ótryggleika og óstabilitet — og tað hevði verið tað ringasta, sum kundi hent.

Bátur til sølu

Aramis C.B.F., 30 føtur, 165-hesta motor. Línuspæl fylgir við. Góð figging.

Tlf. 24219

Hús í Havn

Eldri, men sum nýggj, hús v/ Landavegin til sølu. Boð undir 1,1 milj. hava ong-
an áhuga.

Bill. mrk. 1004